Správa o účasti verejnosti na tvorbe právneho predpisu

Predbežná informácia týkajúca sa návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“) bola zverejnená na portáli Slov-Lex dňa 7. októbra 2025 s možnosťou verejnosti zapojiť sa do prípravy návrhu zákona formou zasielania pripomienok a návrhov v lehote do 21. októbra 2025.

K predbežnej informácii boli vznesené viaceré pripomienky zo strany zainteresovaných subjektov zo sektora sociálnej ekonomiky k nasledovným bodom:

1. **Podmienka udržateľnosti a vrátenie vyrovnávacieho príspevku**
2. **Povinná pracovná integrácia**
3. **Zmena výšky príspevkov**
4. **Posudzovanie spôsobilosti posudkovým lekárom úradu práce**
5. **Započítavanie znevýhodnenej osoby len v jednom podniku**
6. **Socializácia zisku**

K pripomienkam uvádzame nasledovné:

K pripomienke č. 1

V rámci tejto pripomienky bolo zdôraznené, že mechanizmus by mal zohľadniť skutočné dôvody neudržania zamestnancov a umožniť primeranú flexibilitu. Medzi hlavné pripomienky patrilo najmä upozornenie, že nie je reálne umiestňovať znevýhodnených zamestnancov na otvorený trh práce bez primeranej podpory, a že podmienky udržania zamestnancov v pracovnom pomere by mali zohľadňovať rôzne životné situácie zamestnancov, ako sú dlhodobá PN, ukončenie pracovného pomeru z dôvodov, ktoré nezávisia od zamestnávateľa, alebo smrť zamestnanca. Zástupcovia ministerstva sa k týmto pripomienkam vyjadrili a potvrdili, že cieľom novely je podporiť integráciu znevýhodnených osôb pri súčasnom zabezpečení efektívneho využitia verejných zdrojov. Bolo zdôraznené, že podmienka udržania znevýhodnených zamestnancov sa bude posudzovať flexibilne, pričom sa zohľadnia objektívne dôvody ukončenia pracovného pomeru.

K pripomienke č. 2

V rámci pripomienok bola otvorená aj téma povinnej integrácie v sociálnych podnikoch. Navrhované zmeny sa budú týkať integračných sociálnych podnikov a ich cieľom je posilniť princíp účelného využívania verejných prostriedkov a podporiť motiváciu postupnej integrácie osôb, ktoré majú potenciál uplatniť sa aj mimo prostredia sociálneho podniku. Zámerom nie je obmedziť fungovanie sociálnych podnikov, ale zabezpečiť, aby pracovná integrácia bola ich neoddeliteľnou súčasťou, a teda cieľom je nielen zamestnávať znevýhodnené osoby, ale aj ich pripraviť na otvorený trh práce. Podmienka pracovnej integrácie sa bude týkať len zraniteľných a znevýhodnených osôb, nie zdravotne znevýhodnených osôb.

K pripomienke č. 3

Počas pripomienkovania boli vznesené viaceré otázky a pripomienky k procesu poskytovania príspevkov. Na základe diskusie sa predstavili výšky vyrovnávacích príspevkov s cieľom aby systém vyrovnávacích príspevkov bol finančne udržateľný, fungoval efektívne, podporoval zamestnávanie znevýhodnených osôb, zdravotne znevýhodnených osôb a zraniteľných osôb, a zároveň minimalizoval riziko zneužitia podpory.

K pripomienke č. 4

V rámci konzultácií bola riešená otázka jednotného posudzovania zdravotne znevýhodnených osôb posudkovými lekármi úradov práce. Ministerstvo práce spolu s Ústredím práce pripraví metodické usmernenie, ktoré zabezpečí jednotný postup posudkových lekárov. Kapacity úradov práce sa posilnili, aby zvládli nápor posudzovaných osôb. Predkladateľ nepovažuje posudok Sociálnej poisťovne za dostatočný pre účely pracovnej integrácie v integračných podnikoch, preto sa navrhuje, aby posudkový lekár úradu práce vyhodnotil spôsobilosť osoby k vykonávaniu konkrétnej pracovnej činnosti. Cieľom je zjednotiť prax a zabezpečiť účelné a efektívne využívanie verejných prostriedkov. Rozhodnutia posudkových lekárov musia byť riadne odôvodnené, pričom v prípade nesúhlasu so záverom posudkového lekára bude možné podať odvolanie. Taktiež by mal lekársky posudok zohľadňovať aj individuálnu potrebu pracovného asistenta, ak bude mať posudzovaná osoba záujem o posúdenie tejto potreby. Pre existujúcich zdravotne znevýhodnených zamestnancov bude navrhnuté prechodné obdobie dvanásť mesiacov, počas ktorého bude potrebné požiadať o nové posúdenie zdravotného stavu; poskytovanie vyrovnávacích príspevkov bude pokračovať bez prerušenia. Na účely pracovnej integrácie v integračnom podniku a na účely poskytovania vyrovnávacích príspevkov budú lekárske posudky platné dva roky, pričom dohody s úradom práce sa uzatvárajú každoročne z dôvodu ročného rozpočtovania a meniacich sa parametrov.

K pripomienke č. 5

V rámci pripomienok boli otvorené otázky týkajúce sa súbehu dohôd a pracovných pomerov znevýhodnených osôb. Rezort zdôraznil, že cieľom je podporovať pracovnú integráciu osôb, ktoré si vlastným pričinením nevedia nájsť uplatnenie na otvorenom trhu práce. Taktiež sa takouto úpravou zabezpečí efektívnejšie využívanie verejných zdrojov. Pri väčšom počte súbehov sa predpokladá, že osoba je schopná uplatnenia sa na trhu práce bez verejnej podpory, a preto sa zvažujú limity a sprísnenie pravidiel, pričom sa zároveň hľadajú primerané výnimky. Rezort vníma riziko pre malé podniky a hľadá mieru, ktorá podporí integráciu, a preto zváži zohľadnenie v návrhu aby súbeh so štatutárnou, či majetkovou úlohou osoby, ktorá je v tom istom registrovanom sociálnom podniku v pozícii znevýhodnenej, zdravotne znevýhodnenej alebo zraniteľnej osoby bol možný, a teda integračný podnik by mohol poberať vyrovnávací príspevok a započítavať túto osobu do povinného podielu.

K pripomienke č. 6

V oblasti socializácie zisku sa navrhuje skrátenie lehoty na použitie prostriedkov z osobitného fondu zo súčasných päť rokov na dva roky, pričom bol predložený aj návrh zo strany zúčastnených

subjektov zvážiť obdobie troch rokov. V prípade zániku štatútu alebo nepoužitia prostriedkov by tieto boli vrátené rezortu.

Záver

Prijatím navrhovaných zmien sa očakáva efektívnejšie a transparentné využívanie verejných prostriedkov. Zástupcovia rezortu sa k uvedeným pripomienkam vyjadrili na online stretnutí uskutočnenom dňa 23.10.2025, pričom bolo dohodnuté, že legislatíva bude upravená tak, aby sa zabezpečila efektívna podpora integrácie znevýhodnených osôb, zachovala sa spravodlivosť pri prideľovaní príspevkov a minimalizovalo sa riziko zneužitia. Výsledkom konzultácií je jasná orientácia na podporu integrácie, primeranosť pravidiel pri posudzovaní individuálnych situácií zamestnancov.